

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
60Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.NOVISAD, 1925 MÁRCIUS HÓ 12
CSÜTÖRTÖKElőfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1¹/₂ Dinár

Nagy kérdés

a kisebbségi kérdés. Európai, sőt világprobléma. Megoldásától vagy meg nem oldásától függ az emberiség jövő sorsa. A világháború felidézése volt, a világbéke alapjának kell lennie. Máról holnapra el lehet tolni, jelszavakkal meg lehet hamisítani, hatalmi erővel vissza lehet szorítani, de a napirendről többé levenni nem lehet. Nessus inge gyanánt égeti a nemzetek lelkiismeretét, s Herkulesnél is több erő kell hozzá, hogy lerázzák magukról, mielőtt összeégeti őket. Amerre tekintünk száll, mindenütt él, forrong, nyugtalanodik követel. Magyarok a három kisántant államban, szászok, svábok, más németek, tótok Csehslovákiában, horvátok, románok, mohamedánok Jugoszláviában, görögök Bulgáriában, Törökországban, németek Lengyelországban, lengyelek Litvániában, kurdok, örmények, tatárok Oroszországban, elzászi, lotharingiai németek Franciaországban, irek, egyiptomiak, indusok a brit birodalomban, arabok s más törzsek francia, angol, olasz, spanyol gyarmatokban, kínaiak, japánok, indiánok az Egyesült-Államokban. És mindenütt a népi és nemzeti kisebbségek elementáris vágya, hogy faji individualitásuk az uralkodó fajjal egyenlő módon érvényesüljön, s a közjavakban és jogokban való méltó részesedés által a humanizmus és civilizáció szárnyain szállhassanak hivatásuk magaslatára. A kisebbségi probléma immár megszűnt speciális érdek lenni. Belső erkölcsi erejével áttörte az országhatárokat, s mind hangosabban, s mind türelmetlenebbül követel meghallgatást, megértést a világ hatalmasságainak nemzetközi fórumán, a népszövetség tanácsában. Ugyanazt követeli, ami emberi és polgári jog a békeszerződésben, mint az egész emberiségre érvényes, mellőzhetetlen és megtagadhatatlan alapörvény foglaltatik, s amelyet a Nemzetek Társasága kezdetől fogva legfontosabb programjának vallott és kitűzött. Nem változtat a helyzeten, hogy ez a magas és tekintélyes testület idáig lazán, vontatottan, hiányosan és elfogultan bánt ezzel az égő problémával; lassúsága, közönye és tendenciózus iránya csak növelte megoldásának sürgősségét és elmaradhatatlanságát. Minél nagyobb az ellenállás akár ott a genfi fórumon, akár az egyes államokban, annál nagyobb a követelő energia, annál hevesebb, türelmetlenebb és intenzívebb a népek megbántott lelkiismeretének parancsszava. Ezerféle argumentum a kisebbségi probléma megoldására nem oly hatásos, mint az az ellenmondás, mely a minoritások jogait mellőző, kigunyoló, elnyomó hatalmak rendszere és ama törekvés közt van, melyet ugyanezek az államok a más imperium alatt élő fajtestvéreik politikai, kulturális és gazdasági szabadsága végett kifejtenek. Nagyrománia egyik legaktuálisabb gondja, hogy könnyebb tegye a jugoszláviai, macedóniai, albániai és magyarországi románok sorsát. Lengyelország a szomszédos államokban élő lengyeleknek akar kedvezőbb helyzetet biztosítani, s ebben éppen most ugyanaz a Csehszlovákia támogatja, melynek magyar, német és tót kisebbségei elnyomásról panaszkodnak. Itália és Jugoszlávia kölcsönösen követelik, hogy fajtestvéreik a másik területen egyenlőnek és szabadoknak érezzék magukat. Es így tovább. A saját véreit védő államok ekként önmaguk tesznek hitvallást arról, hogy miképpen kellene az igazság és emberiség szellemében megoldani a kisebbségi kérdést. A híres Scotus Viator, aki egykor a magyarországi nemzetiségek felszabadításának apostola volt, ma

keserűen méltatlankodva hirdet harcot az új imperiumok alá került nemzeti kisebbségek elorzott jogainak biztosításáért, s az interparlamentáris uniók és a népszövetségi ligák gyűlésein már méltó visszhangra talál a meg nem értett, meg nem hallgatott, s emberméltóságukban megalázott népfajok feltörő panasza. A genfi népszövetségnek most összejött parlamentje pedig ezuttal is olyan problémákat tárgyal,

melyek közvetlenül összefüggnek a nemzeti kisebbségek világfontos problémájának a megoldásával. Minden arra vall, hogy a birnami erdő megindult, s a Macbethek, akik erőszakkal akarták megfojtani a világbéke legfontosabb életelmét, a nemzeti kisebbségek jogát kénytelenek lesznek feladni az erőszak és rossz lelkiismeret küzdelmének az emberi és isteni jogok lebirhatatlan erkölcsi erejével szemben

Megsemmisítik a Rádics-párt összes mandátumait?

Az ellenzék ebben az esetben passzivitásba vonul — A zagrebi sajtó támadása a kormány ellen

Beograd. Tegnap délelőtt nagy izgalmat keltett az a hír az ellenzék körében, hogy a kormány meg fogja semmisíteni a horvát köztársasági parasztpárt összes mandátumait és a horvát képviselők közül csak a Hrvatska Zajednica tagjainak a mandátumait igazolja. Az ellenzék nagy része mégsem hiszi, hogy a kormány ezen fenyegetését valóra akarná váltani, mert annak igen súlyos következményei lennének a politikai életben. Az ellenzék azt hiszi, hogy a kormány ezeket a híreket csak az ellenzék megfélemlítésére akarja használni. Abban az esetben azonban, ha a kormány tényleg rászánná magát a HRSS mandátumainak a megsemmisítésére, akkor az ellenzék passzivitásba vonul és nem vesz többet részt a parlament ülésén.

A HRSS mandátumok megsemmisítésének híre Horvátországban is kínos feltűnést keltett és a tegnap délutáni zagrebi ellenzéki lapok ennek hatása alatt szokatlanul éles hangon támadták a kormányt, amely talán nincs is tisztában ennek a tettének súlyos következményeivel. Éppen ezért óva inti a kormányt, ne szánja rá magát erre a jövőhetetlen lépésre.

Nincsics külügyminiszter távozik

Jovanovics Lyubát emlegetik Nincsics utódjái

Beograd. Jovanovics Lyuba tegnap délelőtt 11 órakor felkereste Pasic Nikolát miniszterelnökségi palotában és hosszabb ideig tanácskozott vele.

Radikális körökben Jovanovics és Pasic tanácskozását a külügyminiszter változással hozzák vonatkozásba. A radikális pártban ugyanis igen sokan vannak, akik elégedetlenek Nincsics Momcsilo külügyminiszter működésével és másra akarnak bízni a külügyek intézését. Ezek a mai külügyminiszterrel elégedetlenkedők szeretnék, ha Jovanovics Lyuba venné át a külügyi tárca vezetését, Nincsics Momcsiltól.

A külügyminisztert tegnap felkereste Gavrilovics Panta athéni követ és a görögországi helyzetről számolt be.

Nincsics Momcsilo Gavrilovics Panta távozása után felkereste Pasic Nikolát és ismertette a velencei tárgyalásokat, amelyek kedvező mederben folynak. A külügyminiszter jelentése szerint az olaszok nagy előzékenységet tanúsítanak és így minden remény meg van arra, hogy a tárgyalások rövidesen eredményesen befejeződnek.

Délután Nincsics Momcsilo Pribicevics Szvetozárral tárgyalt, később Trifkovics Márko is résztvett megbeszélésükön, amelyen a kormány rekonstrukciójának kérdésével és a beogradi közsgtanács elnökének a személyével foglalkoztak. A radikálisok erre az állásra Jovanovics Joca volt minisztert jelölik.

Bajban van az igazságügyminiszter

A Thurn-Taxis affér

Dr. Lukinics Edo igazságügyminiszter feloldotta a sequestrum alól Thurn-Taxis Albert herceg horvátországi birtokait, amely 32.000 hold erdőszékből áll.

Thurn-Taxis herceg már 1921-ben fel akarta oldatni birtokait a sequestrum alól a német követéség közbenjárásával. Ez azonban nem járt eredménnyel, mivel a versaillesi békeszerződés 297. szakasza értelmében a német állampolgárok vagyonát az állam elkobozhatja. Thurn-Taxis Albert herceg ezután a bécsi rendőrségtől kapott bizonyítványt, hogy osztrák állampolgár. Közben megalakította az „Erdőkitermelési r. t.” vállalatot Beogradban, amelynek igazgatósági tagjai: Cselebonovics Jakob beogradi ügyvéd, Hanika József, a Thurn-Taxis uradalom igazgatója, Berdan Rezső, a Thurn-Taxis uradalom

igazgatója, Russo I. Jakob beogradi bankár és dr. Janjics Vojisláv nemzetgyűlési képviselő, a felügyelő-bizottság tagjai pedig: dr. Prodanovics Zsivko ügyvéd, Sevcics Szima mérnök, nemzetgyűlési képviselő és dr. Radonics Jovan nemzetgyűlési képviselő.

Thurn-Taxis Albert herceg és az Erdőkitermelő rt. közösen kérvényezték a sequestrum feloldását, amit dr. Lukinics Edo igazságügyi miniszter el is rendelt.

Az ellenzék a sequestrum feloldása alkalmával koncentrált támadást intéz Lukinics Edo igazságügyminiszter ellen.

A tegnapi zagrebi ellenzéki lapok ezzel kapcsolatban ismét újabb adatokat közöltek, amelyek szintén Lukinics Edo ellen irányulnak.

A magyar választójog

Budapest. Az egységes párt legutóbbi ülésén a választójogi javaslatot tárgyalta. Ez ügyben Bethlen István gróf miniszterelnök a következő beszédet mondotta:

— A választójog minden tekintetben politikum, nemcsak jogi kérdés. A választójog olyan instrumentum, amely

egy nemzet helyes politikai működését hivatott szabályozni. Ha ez a szabályozás igazságtalan és nem felel meg azoknak az erkölcsi és nemzeti politikai követelményeknek, amelyek minden egészséges állam életét kell, hogy vezessék, akkor igen súlyos megrázkódtatások és konklúziók származhat-

nak ebből. Ennek a kérdésnek megítélésénél a legbecsületesebb nemzet-szeretetre van szükség, mert a választójog nem arra való, hogy különböző társadalmi osztályoknak és rétegeknek ajándékokat osztogasson, a választójog csak eszköz arra, hogy a salus rei publicae minden körülmények között általa biztosítható legyen.

— Vannak elméletek, melyek szerint minden polgárnak veleszületett joga a választójog.

— Ennek ellentmond az, hogy a választójog állandó politikai harc tárgya. Itt olyan folyamattal állunk szemben, melyben nincs megállás, stabilitás, csak evolúció s ezt kizárólag az ország, az állam érdekeinek kell befolyásolnia. Az ősi magyar közjogi felfogást fogadja el a maga részéről irányadóul ebben a kérdésben és ennek alapján megállapítja, hogy a választójog nem magánjog, hanem közjog. A pályaválasztás, a felekezeti választás joga: az magánjog, egyéni jog. De a közjog átruházott jog, amellyel a nemzet olyanokat ruház fel, kiket értelmi és politikai szempontból megfelelőnek tart arra, hogy az ország sorsát irányítsák és résztvegyenek a törvényalkotás munkájában.

A választójog kereteinek megalkotásánál is ez a szempont kell, hogy irányadó legyen. Rá kell mutatni ezzel szemben, hogy a nemzet érdeke az, hogy a közéletben minden társadalmi osztály hallassa szavát. Senkit sem lehet kirekeszteni a választójogból, mert ez egyoldalú osztálytörvényhozást eredményezne. Tehát olyan kizáró okokat felállítani és belevenni a választójogba, amelyek bármely társadalmi osztályra nézve is lehetetlennek tennék azt, hogy képviselőt nyerjen a törvényhozásban, nem lehet, nem szabad. Figyejmet kell lennünk, hogy minden társadalmi osztály képviselőt nyerjen a törvényhozásban, és hogy ez helyes arányok szerint történjék, nehogy egyetlen osztály túlsúlya jöjjön a törvényhozásban.

Az Ebert-pör újrafelvétele

Magdeburgból jelentik: A Rothardt-per mai újrafelvételénél az ítélet megokolása az egész délelőtti igénybe vette. Az ügyész fellebbezése rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet a legfontosabb pontot, Ebert szándékát, nem mérlegeli, holott Ebert mindenkor a sztrájkok megrövidítésén dolgozott.

A védelem replikázó irata kifejti, hogy Ebert magatartását lehetetlen másképp megítélni, mint Scheidemannét és Braunét. Ebert tudatosan a sztrájkok kiszélesítésén dolgozott.

A védők ezután új bizonyítékokat jelentenek be, közöttük bizonyítékot arra, hogy Ebert tizennégy nappal a municionsztrájk előtt résztvett annak megbeszélésében és minél szélesebb alapokon igyekezett azt megszervezni.

Marx a porosz miniszterelnök

Berlin. A porosz tartománygyűlés tegnap Marxt egy szavazat többséggel miniszterelnökké választotta.

A választás után Marx nyomban kijelentette, hogy elfogadja a porosz miniszterelnökséget.

Az eddigi diszpozíciók szerint Marx dr., az újból megválasztott porosz miniszterelnök, csütörtökön fogja kormányát a porosz országgyűlésnek bemutatni. Ugy hírlik, hogy Severing, eddigi porosz belügyminiszter, az új kormányban nem lesz tagja. Marx, az eddigi hírek szerint, hivatalnokkormányt fog alakítani.

Az igazoló bizottság.

Még nem döntöttek a bregalncai kerület mandátuma ügyében

Beograd. Az igazoló bizottság tegnapi ülésén a bregalncai kerület mandátumainak sorsával foglalkoztak. Többek felszólalása után a radikális-többség úgy határozott, hogy bekéri a belügyminisztériumtól annak a vizsgáló bizottság eredményét, amelyet a bregalncai kerületben lefolytattak. Ez a belügyminiszteri jelentés lesz hivatkozott világosságot deríteni arra vonatkozólag hogy a macedon komitácák tényleg terrorizáltak-e a lakosságot a demokraták érdekében. A délelőtti ülésen igazolták a valyevoí, a délutáni pedig a zvecan-raskai és vranjai kerületek mandátumait.

Az ellenzéki képviselőket aggodalommal tölti el az, hogy a többség minden egyes esetben keresztül erőszakolja a maga akarát és így semmi remény sincs arra, hogy a mandátumok igazolása kölcsönös megegyezéssel és békésen történik.

Szaporodik a válópörök száma Novisadon

Naponta 120—150 válópört intéz el a járásbíró

Az elmúlt években állandóan elég nagy volt a válópörök száma és a novisadi törvényszéknek öt járáshoz tartozó községek válópöreivel kellett foglalkoznia. 1924-ben — értesülésünk szerint — az elintézett válópörök száma meghaladta az ötszázat, de ugylátszik, hogy ebben az évben, az elintézett válási ügyek száma jóval meg fogja haladni az ezret. A sok válás elsősorban a nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyokkal magyarázható. Hozzájárul ehhez még a mai sajnálatos tulcsapongó és ferde erkölcsi felfogás, mely semmiesetre sem egyeztethető össze a családi élet nyugalmával és csendességével.

A Délbácska munkatársa beszélgetést folytatott Farkas Ferenc törvényszéki bíróval, aki a novisadi bíróságnál válópörök referense. Farkas Ferenc a következőket jelentette ki munkatársunknak:

A válópörök száma Novisadon az utóbbi időben jelentékenyen megnövekedett. A polgári perekkel foglalkozó bíróság hetenként kétszer tárgyalja a válópöröket és rendszerint 30—35 válópörben hoz meritoris ítéletet. A válópörök tárgyalása igen gyors mederben folyik, úgy hogy a peres felek teljeseleg meg is vannak elégedve a bíróság működésével.

Érdekesnek tartjuk itt megjegyezni, hogy a legtöbb válópörkeresetet a férfiek adták be a bírósághoz, míg a válást kérő nők száma aránylag igen csekély.

Megállapítható továbbá még az is, hogy a Novisadon és a környéken kötött polgári házasságok száma egyáltalában nem áll arányban a válópörök számával, amelyek jóval túlhaladják a házasságkötések számát.

Magyar művész sikere Rómában

Egy fiatal magyar festőművész lerajzolta a pápa Őszentiségét. Egy művész utja Pápától a pápáig

(Római levél.) Néhány nappal ezelőtt egy hatalmas, aranymetszésű album került forgalomba Rómában. Nem is csekélyes: 500 lira az ára. Az albumban a pápának, a bíborosoknak és az összes vatikáni követeknek portréi vannak összefűzve. És a munka mesztere egy fiatal magyar rajzoló Pérely Imre, aki nagyon nehéz körülmények között, kicsi stipendiummal jutott el Pápáról Rómába, hogy rövid idő alatt megfussa a legnagyobb karriert, amelyet Rómában lehet. Tudniillik; hogy lerajzolja a pápát.

A fiatal magyar piktor kedves, kalandos sikeréről a következőkben számolt be:

Rómába érkezvén, a Fraknoi által alapított magyar ház vezetői jóindulat-

Felmentették az adókető bizottságot

Mátics Vása pénzügyigazgató nyilatkozata — A III. osztályu kereseti és forgalmi adókető bizottság felületesen dolgozott — Az állam képviselője 2000 felebbezést adott be az adóketések ellen — Visszaélések a forgalmi adó bevallásánál

A novisadi III. oszt. kereseti adó és forgalmi adókető bizottság tagjai értesítést kaptak a pénzügyigazgatóságtól, hogy felmentik őket ezen tisztük alól. Ez a felmentés érthető feltűnést keltett nemcsak az adókető bizottság tagjainál, hanem kereskedelmi és ipari körökben is és a legkülönbözőbb találgatásokra adott okot. Sokan ama véleményen voltak, hogy a felmentés azért történt, mert a pénzügyminisztérium nem volt megelégedve a III. osztályu kereseti adó ketésével és most újból fogják ketni az adót.

A Délbácska munkatársa ezért Mátics Vása pénzügyigazgatóhoz fordult, hogy megtudja, miért mentették fel az adókető bizottság tagjait.

— Miért mentették fel a III. osztályu kereseti adó és forgalmi adó ketésére ketvezt bizottság tagjait?

— A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott — válaszolta Mátics Vása — pénzügyigazgató, hogy az adókető bizottság felületesen végezte munkáját. Azokat, akiknek kevés jövedelmük van, súlyosan adóztatta meg, azokat viszont, akiknek nagy jövedelmük van, aránytalanul kis összeggel adózták meg. Ez vonatkozik úgy a III. osztályu kereseti adó, mint a forgalmi adó ketésére. Ezért elhatározta a pénzügyminisztérium, hogy az eddigi bizottságot feloszlatja és új bizottságot nevez ki.

— Igaz-e, hogy megsemmisítik az eddigi ketéseket és az új bizottság újlag keti a

III. osztályu kereseti és forgalmi adót?

Uj adóketésről szó sincs, mert ez nagyon sok munkát adna. A régi bizottság hibáinak kijavítása azonban meg fog történni. Az adókető bizottság mellett működő referens (a kincstár képviselője) több mint kétezer felebbezést adott be a III. osztályu kereseti adóketések ellen. Ezen felebbezések elintézésénél fogjuk kijavítani azokat a hibákat, amelyeket az adókető bizottság elkövetett. Az új bizottság tagjainak ketevése ügyében előterjesztést fogunk tenni a pénzügyminisztériumnak.

— A forgalmiadó kető bizottság tekintettel lesz majd a feloszlatott bizottság hibáira és ezeket ki fogja javítani. Mindenkit jövedelme arányában fog megadóztatni.

— A súlyos, speciális esetekben és azoknál, akik ellen speciális feljelentés érkezett, a pénzügyigazgatóság törvényadta jogánál fogva jövedelemvizsgálatot fog tartani. Ha megállapítjuk, hogy valaki hamis forgalmat jelentett be, azt szigorúan meg fogjuk büntetni.

— Mi történik azokkal, akik ellen már feljelentést adtak be és akiknek a könyveit felülvizsgálták?

— A pénzügyigazgatóság tizenkét esetben tartott könyvvizsgálatot és több helyen megállapította, hogy a valódi forgalomnak csak egy részét jelentette be a kereskedő. Ezekben az ügyekben még folyik a vizsgálat és befejezésük után szigorúan meg fogják büntetni a visszaélést elkövetett kereskedőket.

Megindul a kivándorlás Temerinből

Hétezerholdas magyar telepítvény hatvan kilométerre Konstantinápolytól — Egylőre négy temerini magyar utazik ki terepszemlére

A „Délbácska“ néhány nappal ezelőtt megírta, hogy Temerinből a legközelebbi jövőben száz család utazik ki Anatóliába, ahol Bernhardt Nándor temerini kereskedő által bérelt nagy-kiterjedésű birtokon fognak munkát, esetleg földet is kapni. A nagy feltűnést keltett cikkkel kapcsolatosan a terv kezdeményezői ma a következők közlésére kérték fel lapunkat:

„A „Délbácska“-nak a törökországi játékbankunkra vonatkozó közlése megfelel a valóságnak azon módosítással, hogy azt nem Principó szigetén, hanem Konstantinápolyban, a Boszporusz partján béreltük ki. A neve „Beykos“, s bizonyosra vesszük, hogy megfelelő reklám után ez a helység legalább olyan hírnévre fog szert tenni, mint Montecarlo. A fekvés gyönyörű, a vidék klímája a lehető legegészségesebb és legkellemesebb.

Ami a kivándorlást illeti, tény, hogy

mi ott kibéreltünk hétezer hold kitűnő termőföldet szegény és földtelen családok részére is. A földbirtok Anatóliában, 22 kilométerre Panderna kikötőtől, nyolc kilométerre a vasutól és hatvan kilométerre Konstantinápolytól, Manias kerületben fekszik. A bérlet feltételei oly kedvezőek és a föld olyan kitűnő, hogy a husz évre kivándorló családok ott nemcsak megélhetésüket biztosíthatják, de ezen idő alatt még vagyont is szerezhetnek. A török kormány támogatása a legmesszebbmenő, s nemcsak két szekeret, de számos más szükségleti cikket is biztosítanak az érkezőknek. Párhuzamot vonni Friedrich István volt magyar miniszterelnök akciója és ezen akció között nem lehet, miután ő kizárólag bank- és kereskedelmi ügyletekkel foglalkozott.

És végül még egyet: Nem négy család, csupán négy férfi fog előre kimenni, hogy az anatóliai föld minőség-

tal fogadták és otthon nyújtottak neki, — pénzét féltékenyen őrizte és nagyon beosztotta, hogy minél tovább maradhasson itt, közben pedig összekötöttéseket keresett, hogy a Szent Év alkalmból a vatikáni köröket lerajzolhassa. Báró Somssich, az akkori vatikáni magyar követ, nem ért rá arra, hogy fogadjja vagy hogy érdeklődjön bármit is tőgyen, — hat teljes délelőtti hiába várta Pérely az előszobában, hogy színe elé kerülhessen. De szerencséjére megismerkedett von Pastor osztrák követtel, aki mindenfelé szivesörömet ajánlotta, a pápához is juttatta el, amiben különben később báró Somssich utóda, báró Bornemissza készséggel támogatta.

Pérely sikerét igazán a rajzainak köszönhetette, mert más nyelven, mint magyarul, nem tud, teljesen ismeretlenül cseppent be egy új idegen világba; de egy tucat jól hasonlító rajz máris egyengette az utját és mint mondja, mindenütt meghatóan jóságos fogadtásban részesült. Elmondja, hogy Vanutelli bíboros, akit lerajzolt és akitől

az előszót kérte, hogyan vesződött végtelen türelemmel, hogy magát vele arcjátékkal, pantomim-alapon, jelbeszéddel, előszedett könyvekkel, lassan tagolt mondatokkal megértesse. Valósággal kézzől-kézre adták, amíg a legfelsőbb fórumhoz, a Szent Atyához eljutottak. A pápa félőrai modellülést engedélyezett Pérelynek. Előző napon bevezették a Sala de tronetto-ba, ahol kiválaszthatta a megfelelő világításu helyet és beállíthatta a karosszéket, ahol Szent Péter utóda modelt fog ülni.

Most következett a legsúlyosabb feladat: frakkot szerezni, mert frakk nélkül nem kerülhet egyenruhára nem jogosult halandó a pápa színe elé. Ne kutassuk, hogy hány helyről került össze végül a korrekt öltözet, — de megvolt és másnap délután Pérely izgatottan várakozott a kis trónteremben.

— Végre belépett a pápa — meséli Pérely — mellette Caccia Dominioni gróf, aki bemutatott és a Szent Atya jóságosan felém hajolva kérdezett valamit, amiből persze egy szót sem érttem és így egészen egyszerűen el-

géről meggyőződést szerezzen, s megállapítsa, hogy a klíma megfelelő-e vagy sem. A két ügynök beállítása is helytelen, miután az egyik unokabátyám, Leh Péter budapesti kereskedő, a másik Szirmai Ignác budapesti tőzdebizományos. Kitűnő tisztelettel: Bernhardt Nándor.

Rejtélyes gyermekrablás a templomban

Egy asszony újszülött csecsemőjét egy gyászruhás nő ellopta

Budapestről jelentik: Rejtélyes gyermekrablási ügyben indított nyomozást a budapesti rendőrség.

Urbanovics Géza tisztviselő 22 éves feleségének tíz nappal ezelőtt fiúgyermekke született. A fiatalasszony vasárnap újszülött csecsemőjét elment a Szent Ferencrendiek templomába, hogy hálát adjon az Istennek. A templom zsufolt volt s a még gyengélkedő fiatalasszony nem furakodott a tömeg közé, hanem megállt a padsorok között, hogy ott imádkozzék. Amikor le akart térnyelni, egy 30—40 év körüli gyászruhás asszony, aki mellette állt, így szólt hozzá:

— Látni, hogy még gyenge és alig tudja a gyermekét tartani. Amig imádkozik, szívesen átveszem.

Urbanovics Gézáné átadta gyermekét a gyászruhás hölgynek, majd leterdelt és magába mélyedve imádkozott. Amikor úgy félóra múlva átátosságot befejezte kereste a nőt, akinek csecsemőjét átadta és nagy meglepetésére a gyászruhás nőt sehohsem találta. Kétségbeesetten nézte végig a templomban valamennyi nőt, de hiába, a nő eltűnt kis fiával együtt. A fiatalasszony órákig tartó kétségbeesett keresés után a főkapitányságra ment és bejelentette a történetet. A hézagos személyleírás alapján kutatni kezdtek a csecsemőrabló után, de a detektívek mindeztideig nem tudtak a tettes nyomára akadni. Megnehezíti a nyomozást, hogy még azt sem lehet tudni, hogy miért rabolták el a gyermeket.

A fiatalasszony újszülött kis fiának elrablása annyira megviselte, hogy még a főkapitányságon össze-csett, ideglázt kapott s a Váci-utca 85. szám alatti lakására kellett szállítani. A betegnek fekvő fiatal anyja állapota oly súlyos, hogy felgyógyulásához az orvosok szerint csak akkor van remény, ha elrabolt gyermekét megtalálja a rendőrség.

Nyári időszámítás

Mivel azok a tárgyalások, amelyeket Franciaország, Belgium és Hollandia a nyári időszámításra vonatkozólag folytattak, eredménytelenek, Hollandia lemond az idén a nyári időszámításról. Az ország fővárosa, Hága azonban nem akar lemondani a nyári időszámításról és a polgármesternek az a szándéka, hogy az iskolákban, városi hivatalokban és a községi munkáknál az idén is április elsején megkezdik a nyári időszámítást.

mondtam, kivágtam az egyetlen olasz szót, amit tudok: Si!

— Egészen röviden feleltem, cseppet sem a ceremóniának megfelelően: Si! Azután kezdődött a rajzolás, retentő izgalomban, mert hiszen harminc perc rövid idő és a rajznak sikerülnie kellett. Közben a Szent Atya halkán társalgott az urakkal, de kitűnően, egészen mozdulatlanul ült karosszékeben. Pontosan félóra múlva az ajtón kopogtattak, a pápa felkelt helyéről, mögém lépett és megnézte a rajzot, azután rám nézett, elmosolyodott és nyomatékosan, jóságosan, egész zavaromat átérte csak annyit mondott ő is: Si! Kezét csókra nyújtotta és távozott.

Miután a pápa-arckép híre szíjjel futott a Vatikánban, azok is sorra ülték modelt, akik előbb még nem igen álltak kötélnek és így az album gyorsan elkészült. A szent évre ideérkezett zarándokok között bizonyára szép keletje is lesz és nem fog szegényené válni a magyar névnek a fiatal rajzoló tehetséges munkája.

HIREK

— Óriási érdeklődés a római zarándokut iránt. Az örök városból érkező jelentés szerint a zarándoklatokat előkészítő római központi bizottsághoz március hónapra rengeteg zarándokcsapatot jelentettek be. Így márciusban látogatnak el az örök városba Olaszország területéről: Assisi, Brescia, Vercelli, Gallarate, Fermo, Croine, Cagli, Fabriano, Asti, Pavia, Montepulciano, Pienza, Chiusi, Frascati, Casale, Monferrato, Ancona, Jesi, Mantua, Montevergine, Trivento és Verona. Németországból: Türkheim, München, Köln és Würzburg. Franciaországból a Notre Dame du Salut nemzeti zarándoklatán kívül a hadiövezetek zarándoklatának egy nagy csoportja. Az Egyesült Államokból a bostoni egyházmegye O. Connel bíbornok vezetésével. Angliából Oxford és Cambridge egyetemének katolikus tanárai és hallgatói. Svájcban két zarándoklat jelentette be érkezését március hónapra. Március 26-án érkezik Rómába az első osztrák zarándoklat, végül márc. 27-én érkezik az első magyar zarándoklat. Jugoszláviából öt különvonat indul Rómába a zarándokokkal. Szubotícáról három vonat, Zagrebból pedig két vonat indul. Az első különvonat május 20-án éjjel indul Szubotícáról, az utolsó május 25-én délelőtt Zagrebból. A vonatok május 23-án, 24-én, 25-én, 26-án és 27-én érkeznek Rómába. A zarándokok menet érinteni fogják Fiumét, Veneziát, Padovát, jövet Assisit, Firenzét és Fiumét, ahol másfél órát tartózkodnak. Az összes vonatokon utazó zarándokok május 27-én és 28-án együttesen Rómában lesznek. A pápa üdvözlésére 28-án fogadja audiencián a jugoszláv zarándokokat.

— A novisadi római zarándokok felkérésnek, hogy ezen a héten a kath. plébánia hivatalban jelentkezni szíveskedjenek.

— Ismeretterjesztő előadások a Katolikus Olvasó és Gazdakörben. A Katolikus Olvasó és Gazdakör e hó 15-től, vasárnaptól kezdve virágvasárnapig minden vasárnap és ünnepnap esti 8 órai kezdettel műkedvelői műsorral kapcsolatos ismeretterjesztő előadásokat rendez, melyekre a kör tagjait és hozzátartozóit tisztelettel meghívja a vezetőség. A megnyitót előadást folyó hó 15-én főtisztelendő Vir János, szt. rókusi lelkész tartja. A belépés teljesen díjtalan.

— A bécsi tavaszi vásár. Tegnap nyílt meg az ez évi tavaszi vásár, amely alkalomból rengeteg sok külföldi érkezett az osztrák fővárosba. Az összes bécsi szállodák zsúfolva vannak idegenekkel. Ugyanígy a penziók is, azonban holnapra és holnaputánra várják a külföldiek tömegesebb beözönlését. A vásár látogatottsága már az első napokon rendkívül nagy volt. Különösen a Praterban lévő Rotunde és a város közepén lévő főkiállítás és az élelmiszerkiállítás vonzotta leginkább a vevőket. Ami az egész vásárnál az első pillanatra feltűnő és jellemző a mai gazdasági helyzetre: hogy nem annyira a fényűzési cikkekre fektették a kiállítók a súlyt, mint inkább az olcsó tömegárukra.

Köszönetnyilvánítás. Vilics Marko volt nemzetgyűlési képviselő, a novisadi leánygimnáziumi igazgató koszorúmegváltás címén ma kettőszáz dinárt adományozott a novisadi újságírószekciónak, amely az adományért ezúton fejezi ki hálás köszönetét.

Hűtlen szolga. Mijics István Bácska-Topolyán szolgált Győri Péternél. Március 6-án Győri Péter eladta házát 13.000 dinárért, a jó vásár után kocsmába ment és kissé felöntött a garatra. Meglehetősen ittas állapotban volt, mert nem vette észre, amikor szolgája, Mijics István kiemelte zsebéből tárcáját. Egyik szomszédja azonban meglátta, amikor Mijics a zsebébe akarta sülyeszteni Győri tárcáját, odament hozzá és elvette tőle. Mijics István erre jobbnak látta megszökni. A szomszéd visszaadta a tárcát Győrinek, 7000 dinár azonban hiányzott belőle. Győri feljelentésére a topolyai rendőrség körözött levelet adott ki Mijics ellen és ennek alapján tegnap el is fogták Novisadon a tetőtől-talpig új ruhába öltözött Mijics Istvánt, akit ma Topolyára toloncolnak.

Angol világrajom — a levegőben is

Hét nap alatt Londonból Ausztráliába — Az angol fővárosból rendszeres léghajójárat indul az öt kontinens felé

Londonból jelentik: Az angol kormány az Airship Quarantee Companyt két monumentális méretű léghajó építésével bízta meg, amelyekkel 1926-ban rendszeres járatot indít meg az öt világrész között. Először London-Cairo-Singapur között fog megindulni a légi közlekedés, majd olyan típusú léghajókat fognak építeni, amelyek nagysága messze túlszámolja a nemrég épített Z. R. III-at.

C. D. Burney mérnök tervezi ezeket a léghajókat, amelyeknek 1,650.000 köbméter lesz a tartalmuk és amelyek 150.000 tonna súlyuk ellenére is óránként kilencven angol mérföld, tehát körülbelül 145 kilométer gyorsasággal tudnak majd haladni, 4800 lóerős négy motorja lesz majd egy-egy ilyen léghajónak a hajótest hátsó részébe be-

építve és így az acélt 140 embert tud majd magába fogadni. Azt remélik, hogy ez a hajó egyetlen uton, minden leszállás nélkül, tud majd eljutni Londonból Sidneybe és a tervek szerint kilenc napig tart majd az ut, amíg a száznegyven utas Londonból Új-Zealandba eljuthat. Természetes, hogy ezt a kísérletet a leszállás nélküli uttal csak egyszer teszi meg, különben pedig az a terv, hogy Londonból két nap alatt Bagdadba, négy nap alatt Colomboa és hét nap alatt az ausztráliai Fremantleba jut majd el a hajó, ami hallatlan teljesítmény lesz a mai közlekedéssel szemben, amikor még a leggyorsabb angol gőzösnek is harminckét nap kell ahhoz, hogy a themsei kikötőből az ausztráliai partokhoz eljusson.

— Egy regény miatt lett öngyilkos. Beogradból jelentik: Kedden este a beogradi „Orient” szállóban borzalmas öngyilkosság történt. Lazarevic Sztana fiatal délszerbiai tisztviselő lakást bérelt a szállodában és este hét óra tájban revolverével fűbe lölte magát. Az öngyilkosságot nyolc órákor vették észre, amikor Marjánovic nevű ismerőse kereste Lazarevicet, akiről a szállodai portás bizonyosan tudta, hogy a tizenötös számú szobájában tartózkodik. Marjánovic gyanus neszt hallott a szobából és ezért a szállodai személyzettel felnyitotta a szobát, ahol átlőtt fejjel a földön találták Lazarevicet. Az öngyilkos fiatalember még élt, de mielőtt kórházba szállították volna meghalt. Az öngyilkos levelet nem hagyott hátra, csak a zsebében talált iratokra írta rá ceruzával, hogy Giovanni Vesba egyik regénye, amelyet a „Vreme” folytatásokban közölt, hatotta meg annyira, hogy elkövette az öngyilkosságot. Lazarevicnek néhány hónappal ezelőtt halt meg a fiatal felesége.

— A Kath. Olvasó és Gazdakör ifjúságát, valamint azokat a rókusi polgárokat, akik a Nagyhét és Husvét folyamán a közös karéneknben részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy pénztelen este fél 8 órákor az Eprez utca 18. szám alatti köri helyiségben jelenjenek meg.

— Pályázati hirdetés. A novisadi céllövész egyesület szóbeli árverés útján három vagy öt évi időtartamra bérbé fogja adni a lövődei vendéglőt, a mellékhelyiségekkel együtt. A pályázók legkésőbb e hó 31-ig tartoznak ajánlataikat átadni az egyesületi elnöknek. Az ajánlatokat március 31-én délután 6 órákor bontják fel. A bérleti feltételek megismerhetők és felvilágosítással szolgát Bogdanovics Zsvirod választmányi tag (Bazalt r. t. irodahelyisége, Trg Oslobodjenja 7. sz., az Odeon mozgó mellett.)

— A novisadi sakkverseny. Az első díjat Zsvivanovic nyerte (1000 d.), a második 8 és fél ponttal Kulzsinszki lett (750 d.), a harmadik díjat (500 d.), Vidor nyerte 8 ponttal, a negyediket (300 d.) pedig Gribusin 7 és fél ponttal. Ötödik Markovics (7 pont), hatodik, dr. Ilics (6 pont), hetedik Csányi (5 és fél pont) lett. Bizam öt pontot, Rosenberg Sándor 4 és fél pontot szerzett. Trankoni, Lipkovics és Perakovics kiestek az első osztályból.

(x) Glozsanszki Testvérek fakeskedése ajánl gyertyán- és bukkfahasábokat, a legalacsonyabb áron. Vág, aprít és házhoz szállít. Vukovicéva ulica 18. és a Stajnál. 410-1-3

— Ujítás a novisadi zeneengedélyek kiadása terén. A belügyminisztérium legújabb határozata értelmében a novisadi rendőrség ezentúl napi 25 dinárt hajthat be zeneengedély címén, de ez az intézkedés csak a hét-köznapokra vonatkozik, míg szombaton és vasárnap a zeneengedélyért és licencért még külön 250 dinárt tartoznak fizetni a vendéglősök.

— Panaszos levél. Kaptuk és adjuk a következő sorokat: Az utóbbi időben jelentékenyen megnövekedett azoknak a száma, akik soffővizsgát tettek le, de akiknek rendszerint vagy igen ritkán kell a soffőri teendőket végezniük, vagy egyáltalában erre a

hivatásra nem termettek rá. Ennek következtében a hivatásos soffőrök abba a nehéz helyzetbe kerültek, hogy ma-holnap állás nélkül maradnak. Ezenkívül az utóbbi hetekben ismét megszorodott az autóbalesetek száma és minden egyes baleset alkalmából kiderült, hogy olyanok vezették a gépkocsit, akiknek vagy nem is volt soffőrvizsgájuk vagy nem hivatásos soffőrök. Egyes nagyvállalatok újabban utazóikat soffőröknek képeztetik ki, hogy így megtakarítsák a soffőrtartási költségeket. Tenni kellene valamit ezeknek az anomáliáknak a megszüntetéséért, mert ellenkező esetben a hivatásos soffőrök kenyerüket vesztik és családjukkal együtt koplalásra lesznek kárhozthatva. *Egy soffőr.*

Színház

Fuchsek tanulmányuton

(Bemutató előadás a novisadi beltéri Katolikus Körben)

A novisadi Kath. Kör. disztermét szerdán este zsúfolásig megtöltő közönség közel három órán keresztül kacagott egy szellemes német írónő színpadra árt humoros regényének. Eufémia von Adersfeld Ballerström nevét hónapokkal ezelőtt ismerte meg a novisadi közönség, akkor, amikor „Penzio Csendeslak” címmel a Kath. Kör színpadján a regény első része került bemutatásra. A szerda esti előadás a regény második részét mutatta be nagyon jó szereposztásban és nagyszerű kiállításban. A négyfelvonásos második részt szintén Mózes Riza írta át színpadra s munkája nemcsak a színpadi technika ismeretéről, de határozott irodalmi készségről is tanuságot tett a sokat és hálásán tapsoló közönség előtt. A kitűnő együttes mellett a siker oroszlanrészre az övé. A hatalmas sikert aratott előadásért egyképpen illeti az elismerés az összes szereplőket: Simits Lajost, Paitz Jolánt, Diener Gyulát, Pekló Olgit, Bogdanovics Margitot, Szkcicsák Károlyt, Knipf Terit, Szkcicsák Lászlót, Szegedi Ilonkát Stádlert Józsat, Kobrehel Lajost, Sedmina Vendelt, Szkcicsák Antalt, Szkcicsák Ferencet, Szabó Ilust, Horváth Böskét és Szegedi Ilonkát. A darabot Diener Gyula rendezte. Értesülésként szívesen az előadást legközelebb megismétlik, miután az érdeklődők nagy része helyszüke miatt nem nézhette végig a bemutatót.

Sport

Egy aranykorona az évi pályabér

Nem Novisadról van szó, hanem Nyiregyházáról, ahol a városi tanács a három-három egyesületnek külön-külön helyen adományozott és a város által bekerített földterületek eddigi 10 aranykoronás évi bérét egy aranykoronára szállította le.

— Az alkalmi egyletek felelőtlen és gyakran szabályellenes működése igen sokszor kompromittálja Novisad futballsportját a vidék előtt. A kerület választmánya a legszigorúbb intézke-

déseket fogantatosítja, amelyekkel vagy lehetetlenné teszi, vagy törvényes keretek közé kényszeríti a novisadi sport vadhajtsait.

Svájc válogatott csapata. Március 25-én Svájc reprezentatív csapata így fog felállani Budapesten: Pulver—Raymond, Ramsauer — Fessler, Imhof, Bollitz — Ehrenboltzer, Dittrich, Hürzler, Abbeglen, Poretti. A budapesti meccset a zágrábi Fabrys fogja vezetni. A március 22-iki bécsi svájci-osztrák meccset Ivancsics Mihály lesz a bírálója. Fodor Henrik dr. Bécsben eredménytelten tárgyal Meisl Hugóval a bécsi és budapesti mérkőzésnek közös számúval való rendezéséről. Megállapodtak, hogy a testnevelési adót az MLSz a saját részesezéséből egyedül fogja fizetni.

A 14. és 15-ére tervezett bíróvizsgákat bizonytalan időre elhalasztották, miután a zágrábi bírókollégium még korainak tartja a dátumot. A vizsgázni akaróknak mindenesetre kedvező az elhalasztás, miután néhány mérkőzésen alkalmuk lesz a vizsgáig kissé begyakorolni magukat.

Sombor—Novisad városok közötti mérkőzésekre nem kerül sor. Ezen a napon valószínűleg a Vojvodina játszik a beogradi Jadranal, amely az utóbbi bajnoki mérkőzéseken oly szenzációsan szerepelt Beogradban.

16 goalt lött két napon a prágai Slavia. Szombaton a Nuselskit (első oszt. profi csapat) 10:0-ra verte, míg vasárnap 6:0-ra verte az Európászerte híres FC Teplitzet, amelyben Bánás is játszott már. A fenti eredményeket azért tartjuk érdemesnek mi megemlíteni, mert 21.- és 22-én a beogradi Jugoszlavia játszik a Slavia ellen Prágában. A Slavia szenzációs formájára aligha jön kedvező időben a jugoszláv bajnoknak, mert nálunk éppen most mutat a csapat hanyatló formát és ez könnyen egy katasztrófális vereséget jelenthet Prágában. Reméljük azonban, Novisad kedvenc csapata legerősebb összeállításban veszi fel a küzdelmet és a nagy ellenfelével szemben is becsülettel képviseli országunk futball-sportját.

BRÜNN

Blue Star—SC Brunn 5:0.
Zsidenice—Bratislava 2:1.

Innen-onnan

— Érettségi kell a szülésznői pályához. A prágai kormány törvényjavaslatot készített, amely szerint a csehszlovákiai szülésznők csakis érettségi vizsgát tett és 2 éves szülészeti klinikát látogatott hölgyek lehetnek. A szülésznőket jelző és pályásbabákat ábrázoló, vagy hosszalábú gólyákkal ijesztgető cégtáblák helyett ezentúl finom emailrozott diszkrét tábláskákon csupán ennyi fog diszteni: Dr. Érett Elvira, szülésznő.

— Érdekes számok. Nem mindig olyan szárazak a statisztikának adatai, mint az emberek gondolják. Ha figyelmesen átböngésszük a számok tengerét, néhány olyan érdekes adatot találunk, amelyek önmagukban is kisebb-szerű szenzációt jelentenek. Az ilyen statisztikai adatok közül valók a következők: Németországban hatóságai körözölve alapján háromszázezer személyt keresnek. Ez Németország lakosságának félszázaléka. — Bajorországban 225 l. sör jut minden egyes lélekre. Tekintettel azonban arra, hogy a csecsemők, betegek, aggyastyánok mégsem isznak meg fejenként 225 litert, valószínű, hogy felnőt emberre évenként legalább 400 liter sör jut. — Bécsben a lakásszűkség következtében ötvenezer törvényesen elvált házaspár él egy lakásban. — Budapesten 1924. évben 9500 válópert adtak be. — Az amerikai „Business” lap írja, hogy az Egyesült Államoknak bűnügyi kára egy évben tízmilliárd dollár. Felsorolja, hogy betörés és csekhamisítás százmillió, gyújtogatás kétszázmillió, csalárd bukás négyszáz millió, különböző csalások egymilliárd dollárt tesznek ki. Megállapítja, hogy ezek a bűnügyi károk nagyobb összegre rugnak, mint az Egyesült Államok hadsereg és flottafenntartása. — A legutolsó évben Amerikában tízezer embert gyilkoltak meg. — A világ autóstatisztikájában érdekes

helyet foglal el a németek autóbaleset-statisztikája, melyből kiderül, hogy az autótulajdonosok járműük okozta baleset révén majdnem ugyanannyian kerültek büntető bíróság elé, mint ahány balesetet okoztak.

Az angol törvényszék azzal büntetett egy fiatal nőt, hogy egy évig nem szabad táncolnia. Londonból jelentik: Egy folkestoni bíró új büntetési módot talált az asszonyok számára. Egy fiatal leány került tegnap ítélőszéke elé, aki több vég selymet lopott, hogy szép bál ruhákat varrasson magának. A bíró arra ítélte a könnyelmű teremtést, hogy egy esztendeig nem szabad táncolnia. A fiatal leányt megintertuolták az újságírók, mire sirva kijelentette, hogy jobb szeretné börtönben leülni büntetését, mint-hogy annyi ideig ne mehessen dancingba. Bolondja a táncnak, jelentette ki a leány és valóban azért lopott selymeket, hogy minden alkalommal új ruhában jelenhessen meg az esti multságokon.

A Nemzeti Színház heti műsora:
Csütörtök: Az erdőszleány.
Péntek: Josette a feleségem.
Szombat: Onyegin Eugén. (A beogradi operacénekesek vendégszereplése.)
Vasárnap délután: Az erdőszleány.
Vasárnap este: A cornevillei hangok.

Szerkesztői üzenet

„Magyar“ Novisad. A költemény tartalma és tendenciája miatt nem közölhető. Ha kéziratát vissza kívánja venni, néhány napig — kivételesen — megőrizzük.

Tőzsde

Zürich, március 11. Beograd 8'345, Newyork 519'50, London 2478'50, Páris 26'78, Milano 21'295, Prága 15'44, Szófia 3'79, Budapest 0'007181, Bécs 0'007322, Bukarest 2'565, Szalóniki 8'10, Berlin 123'70, Brüsszel 26'20, Amsterdam 207'50.

Beograd, március 11. Páris 322'—, London 297'50, Newyork 62'25, Prága 185'50, Genf 1200'—, Milano 254'—, Amsterdam 25'10, Berlin 14'83, Szalóniki 98, Bukarest 30'60, Bécs 0'0881, Budapest 0'0863, Brüsszel 314.

Zagreb, március 11. Páris 317'—, Bécs 0'0880, Budapest 0'0864, London 298, Newyork 62'50, Genf 1202, Amsterdam 25'—, Berlin 14'85, Milano 254'50, Prága 186'—, Szófia 46.

Novisadi terménytőzsde

1925 március 11

(Hivatalos jegyzések)

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 százalékos kötés 450 (350 mm).

Tengeri bácskai április—májusra duplikát kassza kötés 200 (500 mm), bácskai április—májusra kötés 200 (500 mm), bánáti április—májusra begeji hajó kötés 200 (1000 mm), szeremi duplikát kassza kötés 185 (300 mm), bánáti márciusra begeji hajó kötés 185 (2000 mm).

Buzalisz nullás gg novisadi duplikát kassza kötés 655 (200 mm), bácskai nullás g. kuplikát kassza kötés 660 (100 mm), nullás bázis kötés 660 (100 mm).

Irányzat: lanyha.

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalata

Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára
Beograd, Vuka Karadžića 6.

Sürgöncim: Grozit. Telefonszám: 27-20.

GYÁRTMÁNYAINK:

Asphalt- és kátrányfedélmez, asphalt szigetelőmez, kőszénkátrány, cement, karbolíneum, kőszénkátrányszurok, **fedél-lakk**, bitumen, **asphalt maszix** stb.

Képviselet és lerakat:

Gerő Imre, Novi Sad
Mali Liman — Telefon 311.

Vásár hirdetemény.

A novisadi

országos állat és kirakodó vásár 1925. március 21., 22. és 23. Pirosi uton a református temető mellett fog megtartani, melyre mindenféle állatnak vérszentes helyről leendő felhajtása szabályszerű marhalevéllal meg van engedve. Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik elárúsítás céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árúsítás a vásáron. Ez a rendelet ugy az idegekre valamint a helybeliekre vonatkozik. Az árúsító helyek kiosztása és ellenőrzése végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni. Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárúsító helyet a vásáron. A vásártéren senkinek sem szabad árúsító helyét elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza. Novisad szab. és kir. város rendőr kapitányi hivatala, 1925. március 6.-án Főkapitányi hivatal.

OGLAS.

Gradski Savet raspisuje ofertualnu licitaciju za prodaju zida br. 10, 16, 18, zgrade B, V, G, D, E, Z, Z, I, J u Mostobranu (Bruksancu).

Oni, koji nameravaju pismene ponude dati, mogu uslove videti u gr. gradjevinskom odeljku (gr. kuća 2 kat. vrata br. 36.) svaki ponedeljak, sreda, petak od 12—14 sati.

Pozivam preduzimače, da svoje ponude do 12. marta 1925. god. 14. sati gr. Savetu predadu.

Nudioci imaju pre početka Ofertualne licitacije položiti kauciju od 10% ponudene svote u Gradsku blagajnu i priznanicu priložiti ponudi.

Iz sednice Saveta grada Novog Sada, držane 21. februara 1925.

Broj: 4536. Jovan Lakić
adm. 1925. v. d. gradskog načelnika.

Minden méretű és minőségű
SZÖNYEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

Apró hirdetések.

FŐZNI TUDÓ mindenféle leány felvételik. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

SZŐLLŐSZÁLLÍTÓ KOSARAK, 5 kilós, feleles darabja 2½ dinár, **GYÖKERES SZŐLLŐVÉSSZŐK** Delaware (piros), Szászoros (pomázi) 3 éves száza 200 dinár, ezre 1800 dinárért kapható Jedlicska ny. tanácsnoknál, Senta. 326—1—0

1 csinos Stayerkocsi

olcsón eladó.

Masarik (Arany) u. 14.

416—1—1

Jóforgalmu kisebb fűszerüzlet

lakással, forgalmas helyen, kedvező feltételek mellett azonnal átadó, esetleg házzal együtt eladó. Cim:

Dr. Belohorski és Szugyi

forgalmi irodája Novisad, Safarikova 7. 418 vagy Slovačka ul. 27. 1-2

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztia hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

NAGYFEJŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzöterem és gombáthuzás. Legújabb függöny, stor s fehéremű minták

Tisztelettel értesítjük nagybecsű vevőinket, hogy mint az

APATINI SÖR

novisadi árusítói, lerakatunkat a Freud-féle sördepó- és jéggyárból f. évi március hó 1-ével saját újonnan felépített házukba

Futoski put 101. szám alá

helyeztük át, ahol is egyelőre özv. Nagy Sándorné bejegyzett cégünk alatt fogjuk ezen üzletet folytatni. — A teljesen újonnan felépített és berendezett 15.000 kilogram napi teljesítményű 412-1-3

== jéggyárunkat ==

pedig f. évi április hó 1-én fogjuk üzembe helyezni. Kérjük tisztelt vevőinket, hogy a jövőben is teljes bizalommal forduljanak hozzánk.

özv. Nagy & Kalenić és Társai

sör-, bor-, pálinka- és fakereskedése **Futoski put 101.** — Telefon: 321.

392-1-3

ÉRTESEM

a n. é. hölgyközönséget, hogy angol női divattermetet Futoski put 36. sz. alól **Kralja Aleksandra ulica 12. szám alá helyeztem.**

Kosztümök és köpönyegek készítését a legutolsó divat szerint és a legújabb aron készítik. Vidéki rendeléseket 5 nap alatt szállítok. Állami tisztviselőknél 20% árengedmény. Ugyanott jó házból való fiu tanoncok fizetésével felvételik. További támogatást kérve, maradok kiváló tisztelettel

Hegedüs Lajos angol női szabó, Kralja Aleksandra ul. 12.

BUTOR tömör keményfa, elsőrangú gyártmány.

Versenyen kívüli árak: Nagyban s kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés la keményfából 4400.- D-től feljebb

„ ebédő „ divatos 12.000.- „ „

„ konyhaberendezés fehéren lakkozott 1950.- „ „

Nagy választék minden fajta butorokban. 349

„DOMUS“ butorgyári lerakat **BERNAT PESING**
MITROVICA NOVI SAD
Planička u. 9—11. sz. Željeznička utca 105—107.

417

Egy novisadi iparvállalat

egy jó megjelenésű szerb és német nyelvtudású fiatal embert keres könnyebb irodai munkára. Az illető a vasszakmában lehetőleg jártas legyen és szép kézírással rendelkezzen. — Az illetőnek néha üzleti körutra is kell mennie. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével „Szolid“ jellege alatt

Schmolka hirdetőiroda, Novisad, Futoski put 2. továbbít.

Leszállított árak!

Van szerencsénk a nagyrövidű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletünket reorganizáljuk és e célból

Leszállított árak!

mélyen leszállított áron eladásra bocsájtjuk az összes raktárunkon lévő árut

és ajánljuk t. vevőinknek saját érdekében, hogy mielőtt bárhol vásárolna, raktárunkat megtekinteni szivesek legyenek. Ez alkalommal meg fognak győződni arról, hogy versenyen kívüli árainkkal sok pénzt megtakaríthatnak. A reorganizálás miatt nagyban (En Gross) és kicsinyben (En detail) árusítunk. Összes áruink a leghíresebb külföldi gyárak gyártmányai és ezért senki el ne mulassa az alkalmat, hogy elsőrendű áruimból szükségletét nálunk fedezze. — Kiváló tisztelettel

Monašević, Lazić és Čurčić, Novisad

Pašičeva (Szücs) utca 23.

Fiók: „Majuracnál“ Pašičeva (Szücs) utca 10.